

KVALITEET JA ÕENDUSABI INDIKAATORID

Ulla Raid
Sotsiaalministeerium

September 2022

OSAPOOLED

PATSIENT

Kvaliteediga seotud osapooled:

Tervishoiu-
teenuse
osutaja
(TTO)

Sotsiaal-
ministeerium
(SoM)

Eesti
Haigekassa
(EHK)

Ravimiamet

Tervise-
amet

Eriala
seltsid jt

Tervishoiuteenuse kvaliteedi tagamise nõuded on sõnastatud sotsiaalministri määruses, millega on täpsustatud tervishoiuteenuse osutaja kohustused tervishoiuteenuse kvaliteedi tagamisel, samuti nõuded tervishoiuteenuse osutaja kvaliteedijuhtimissüsteemile.

Poliitikakujundamine ja
nõuete kehtestamine
(SoM, erialaseltsid jms)

Rahastamine ja teenuse
kvaliteedi kontroll
(Tervisekassa)

Teenuste osutamine ja
kvaliteedi tagamine (TTO-
d)

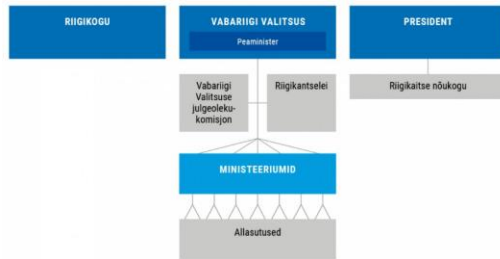
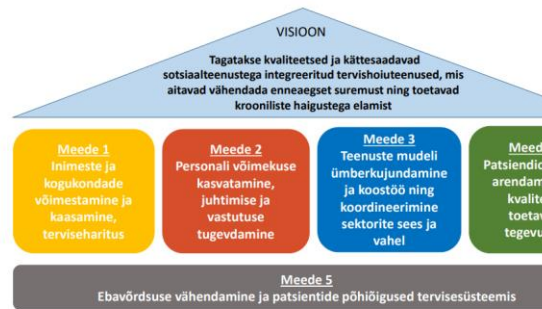
Järelevalve
(TA ja
ekspertkomisjon)

RAVIKVALITEEDIST TERVISHOIU KVALITEEDINI MÕISTED 1980 - 2018

DONOBEDIAN (1980)	Quality of care is the kind of care, which is expected to maximize an inclusive measure of patient welfare, after one has taken account of the balance of expected gains and losses that attend the process of care in all its parts.
Institute of Medicine, IOM (1990)	Quality of care is the degree to which health services for individuals and populations increase the likelihood of desired health outcomes and are consistent with current professional knowledge.
Council of Europe (1997)	Quality of care is the degree to which the treatment dispensed increases the patient's chances of achieving the desired results and diminishes the chances of undesirable results, having regard to the current state of knowledge.
European Commission (2010)	[Good quality care is] health care that is effective, safe and responds to the needs and preference of patients.
WHO (2018)	Quality health services across the world should be: • Effective: providing evidence-based health care services to those who need them. • Safe: avoiding harm to people for whom the care is intended. • People-centred: providing care that responds to individual preferences, needs and values. In order to realize the benefits of quality health care, health services must be timely [...], equitable [...], integrated [...], and efficient [...]

RIIKLIKU KVALITEEDISTRATEEGIA 8 ELEMENTI /WHO 2018/

RIIKLIKUD TERVISE EESMÄRGID

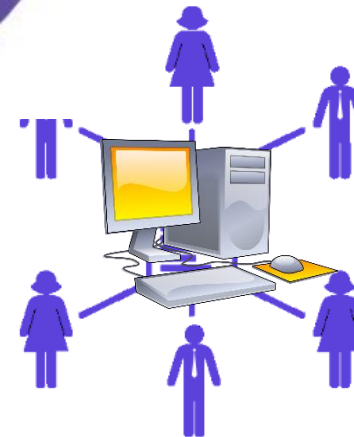
RIIKLIK STRUKTUUR

KOHANDATUD KVALITEEDI MÕISTE

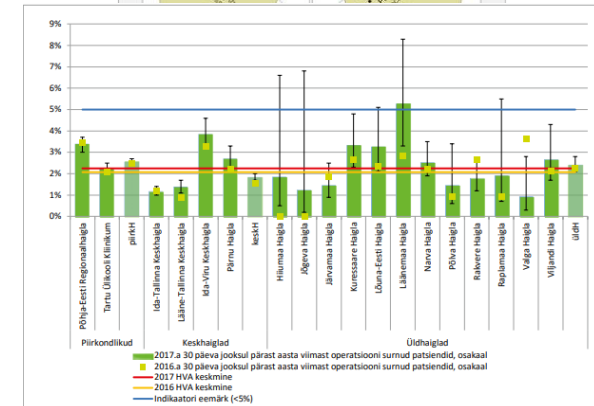
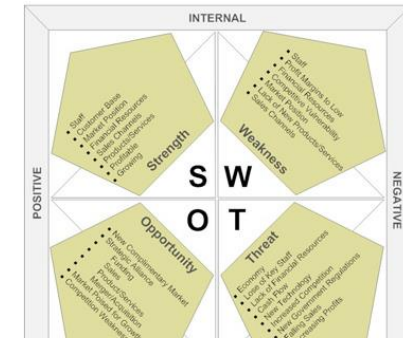
PARENDAMISE MEETODID JA SEKKUMISED

SIHTRÜHMAD KAASAMINE

TERVISEINFO JA -ANDMETE JUHTIMINE

SITUATSIOONI ANALÜÜS

Operatsioonijärgne 30 päeva suurem

TERVISESÜSTEEMI HINDAMINE

RAVIKVALITEEDI vs TERVISHOIU- TEENUSE KVALITEEDI MÕISTED

- Tervishoiuteenuse kvaliteet – tervishoiuteenuse omaduste kogum, mis iseloomustab teenuse vastavust kehtestatud nõuetele, kaasaja teadmistele, olemasolevatele ressursidele, kutse- ja erialastele nõuetele ning patsiendi rahulolule ja tervise seisundi vajadustele *Allikas: SoM määrus nr 56*
- Ravikvaliteet tervishoiuteenuste omaduste kogum, mida iseloomustab inimkesksete, ohutute ja mõjusate tervishoiuteenuste osutamine õigeaegselt, õiglaselt ja erapooletult, integreeritult ja tõhusalt, tagades ühtlasi vastavuse seaduse alusel kehtestatud nõuetele.

Allikas:

*EHK tellitud PWC raport: „Ravikvaliteedi tagamisega seotud tegevuste analüüs“
mai 2022*

ÕENDUSABI KVALITEET

- Õendusabi kvaliteet Eestis, selle hindamine ja kvaliteediindikaatorite rakendamine on oluline nii patsientidele, õdedele kui ka tervishoiusüsteemi osapooltele, aga süsteemselt ei ole seda hinnatud.
- Kvaliteediindikaatorite (ja ka ravistandardite) kasutamine tervishoiusüsteemis aitab ühtlustada ravi kvaliteeti, suurendab patsientide usaldust, täidab rahastaja lepingut ning vähendab kulusid.

NÕUDED INDIKAATORITELE

- Õendusabi kvaliteedi indikaatorid peaksid olema oma olemuselt **asjakohased, lihtsalt sõnastatud, üheselt mõistetavad, mõõtma õiget asja, andma õige tulemuse.**
- Näiteid erinevatest indikaatorite nimetustest:
 - lamatised vs haiglatekkelised lamatised vs lamatiste teke 72 h jooksul pärast hospitaliseerimist
 - Kukkumised vs vigastustega kukkumised vs kukkumised õendusabiosakondades
 - kuseteede infektsioon vs kateetrist põhjustatud kuseteede infektsioon vs haiglatekkeline kuseteede infektsioon
 - pneumoonia vs haiglatekkeline pneumoonia

DONOBEDIANI KOLMIK KVALITEEDI VAATEST

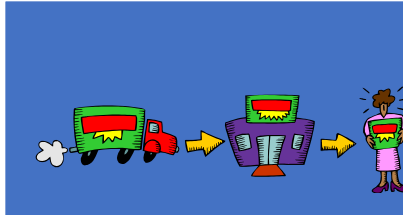
STRUKTUUR

MIDA ON
TULEMUSE
SAAMISEKS
VAJA?

PROTSESS

MIDA TEHAKSE
TULEMUSE
SAAVUTA-
MISEKS?

TULEMUS

MISSUGUNE
ON OODATAV
SAAVUTATAV
TULEMUS?

Saatekirja ja õendusepikriisi andmekoosseisude

2018 alustas TEHIKu juures töörühm saatekirja ja õendus-epikriisi andmekoosseisu kokkuleppimist (vt määrus nr 53, lisa 25)

Määruses kehtiva kokkuleppe järgi: Tervishoiuteenuse osutajad esitavad tervise infosüsteemi § 2 lõike 2 punktis 23 nimetatud iseseisva statsionaarse õendusabiteenuse ja kodu-õendusteenuse epikriisi hiljemalt **1. aprillist 2021. a** ning § 2 lõike 2 punktis 24 nimetatud statsionaarse ja päevaraviteenuse saatekirja hiljemalt **1. jaanuarist 2021. a.**

Hetkel on reaalsus see, et enamusel haiglatest on arendused alles töös ja andmeid on esitatud ülivähe.

Loetelu koostatud indikaatoritest

- Lamatised
- Kukkumised
- Valu hindamine
- Haiglainfektsioonid
- Ohutusmeetmete rakendamine
- Terviseseisund
- Üldnäitajad

- **INDIKAATORI PÕHI**

Indikaatori nimetus	Lamatise tekkimine 72 tunni jooksul või hiljem iseseisvale statsionaarsele õendusabiteenusele saabumisest
Indikaatori kirjeldus/ Vajaduse põhjendus	
Definitsioon	
Indikaatori tüüp	
Lugeja	
Nimetaja	
Valem	
Sihtgrupp	
Eeldused indikaatori arvutamiseks	
Sisse arvatud	
Välja arvatud	
Tõlgendus	
Andmeallikad	
Jälgimisperiood	
Täiendav informatsioon	

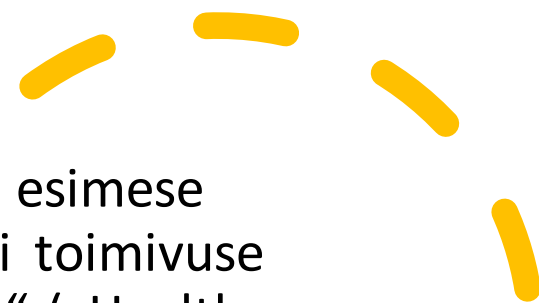
TAGASISIDE

Indikaatorite kirjeldamise põhi ja selle keel on vähe tuntud.

- Ühtsed tegutsemispõhimõtted – ravijuhendi vajadus, kukkumise definitsioon täpsustamine
- Tulemus vs protsessi indikaator?
- Mõisted, kirjeldused - nt 72h jooksul vs alates 72 h jooksul tekkinud lamatis, st tundide vs voodipäevade arvestus
- Infosüsteemide erisused haiglas – HEDA võimaldab neid andmeid kätte saada? Mõnel juhul saab andmeid POIst (kukkumised).
- Andmekvaliteet – dokumenteerimine (nt lamatise paranemine), RHK sobivus ja kasutamisoõigus, andmeid ei saa kätte ja neid võib erinevalt tõlgendada

ÕKI TÖÖRÜHMA LIIKMED

- Viljandi haigla - Saima Hinno ja Relika Kobin
- TÜ Kliinikum - Kerli Hiiemäe
- Põhja-Eesti Regionaalhaigla - Kersti Naelapää ja Andra-Maris Post
- Ida-Viru Keskhaigla - Helen Seppik
- Ida-Tallinna Keskhaigla - Jaanika Survo, magistritöö "Õendusabi kvaliteedi indikaatorid täiskasvanute aktiivravis: kirjanduse süstemaatiline ülevaade" autor
- Sotsiaalministeeriumist – Ulla Raid, Eleri Lapp
- Tervise Arengu Instituut - ?

Eesti tervise-
süsteemi
toimivuse
hindamise
(HSPA)
raamistiku
projekt

- 2020. aastal lõpus esitas Eesti esimese prioriteedina „Tervisesüsteemi toimivuse hindamise raamistiku loomise“ („Health System Performance Assessment framework for Estonia“) taotluse Euroopa Komisjoni struktuursete reformide toetamise programmi (Technical Support Instrument), mis kiideti heaks.
- Komisjon pakkus meile projektipartneriks OECD, kelle heaks kiitsime.

Projektist – Kasvab oodatav eluiga Kasvab tervena elada jäänud aastate arv Väheneb ebavõrdsus tervises

Medical Pregnancy Information System
Causes of Death Register
Cancer Register
Tuberculosis Register
Screening Register
Treatment Register

2019. aasta andmed

- ✦ Oodatav eluiga
- ✦ Tervena elada jäänud aastad
- Keskmine oodatav eluiga Eestis
- Keskmiselt tervena elada jäänud aastad Eestis

Mis on HSPA ja milleks kasutatakse?

- **Tegevuste kompleks** / terviklik protsess – analüüsitakse andmeid kokku lepitud indikaatorite põhjal
- Indikaatoritele toetudes hinnatakse, kuidas (tervise)valdkond seatud **strateegiliste eesmärkideni liigub (RTA)**
- Indikaatorite jälgimise kaudu on võimalik üles leida või tähelepanu alla tuua üles kerkivaid uusi probleemkohti
- Jälgimist ei lõpetata kui „kõik on hästi“
- Hindamisel vaadeldakse erinevaid tasandeid
- **Oluline osa on tulemuste kommunikatsioon** ja levitamine, eesmärgiga, et hindamise tulemused jõuaksid otsustusprotsessidesse.
- **Väga oluline on järjepidevus ja aktuaalsus** – hindamist on vaja teha regulaarselt ja mitte liialt pika ajavälbaga.

Tervisesüsteemi toimivuse hindamise eesmärk

- **Süsteematiseeritud, terviklik ja järjepidev Eesti tervisesüsteemi hindamise ülevaade, mis võimaldab:**
 - seada süsteemi osapooltel ühtsemad eesmärgid ja prioriteedid rahva tervise olukorra parandamiseks.
 - juhtida sihipäraseid muudatusi tervisesüsteemis koos tegevuste mõju seire ja hindamisega.
 - tõsta ühiskonna teadlikkust rahvastiku tervise olukorrast ja tervisesüsteemi toimivusest.
 - suurendada tervisesüsteemi läbipaistvust ja osapoolte vastutust.
 - eesmärgipärastada terviseandmete kogumist ja kasutamist, sealhulgas vähendada dubleerivate andmete kogumist.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Aitäh kuulamast

**Mida ei mõõda,
seda ei tea**